

Interpellation ställd till Tekniska nämndens ordförande Mariette Nicander

Skydd av Tingstäde träsk och betydelsen av träsket för Visbys vattenförsörjning

Enligt utdrag ur Tekniska nämndens protokoll 2020-05-12 21 (s.21/68) har Tingstäde träsk en avgörande betydelse för Visbys framtida vattenförsörjning:

TN § 109 Visbys framtida vattenförsörjning (TN 2019/901 TN AU § 103)

Tekniska nämnden beslutar följande inriktning på Visby framtida vattenförsörjning:

- 1. Utredda möjligheten om uttag av råvatten från Bäste träsk (tillståndsansökan). Utredda förutsättningarna för en råvattenledning mellan Bäste träsk och Tingstäde vattenverk samt utbyggnad av Tingstäde vattenverk för ny råvattentäkt.*
- 2. Utredda nya grundvattentäkter. Föreslagen prioritering för vidare arbete med grundvattentäkterna är område. 1. Tingstäde 2. Akeback enligt ordförande Karl-Johan Bobergs (C) yrkande.*
- 3. Om ovan nämnda utredningar inte kan tillgodose Visbys framtida vattenkapacitetsbehov, så utreds och dimensioneras en avsaltninganläggning för eventuellt tillkommande behov när ovanstående vattenresurser är utredda eller genomförda.*

Enligt prognos kommer befolkningen i Visby området att öka till år 2050 och vara ca 40 000 personer. Detta medför ett ökat behov av dricksvatten.

Vilket skydd har då denna viktiga vattentäkt?

Tingstäde vattenskyddsområde bildades år 2006. Skyddsområdet gäller både Tingstäde träsk och några grundvattentäkter. För området finns det skyddsföreskrifter. Vissa verksamheter är förbjudna inom vattenskyddsområdet och andra kräver tillstånd.

Hantering av petroleumprodukter och andra kemikalier får inte ske. Energianläggningar får inte anläggas. Utsläpp av avloppsvatten är förbjudet. Muddring, tippning av massor i vattenområdet eller annan vattenverksamhet är förbjuden.

Markavvattning får inte förekomma. Schaktning får inte ske till lägre nivå än tre (inre)/två (yttre) meter över högsta naturliga grundvattennivån!

Miljöbalken innehåller också allmänna hänsynsregler (kapitel 2) som gäller för alla verksamheter och åtgärder både inom och utom vattenskyddsområden.

Enligt TN:s protokoll ovan fanns förslag om att leda vatten från Bästeträsk till Tingstäde vilket dock kräver nya ledningar och tillstånd. Om det inte fungerar fanns förslag på ett nytt avsaltningsverk med höga kostnader. Enligt underlaget är länsvatten från kalkindustrier mindre tillgångar. Vattentillgång vid Cementa i Slite föreslås reserveras för lokala behov.

Vilket juridiskt och ekonomiskt skydd har VA-verksamheten om något utanför Regionens rådighet orsakar skada på träsket och försämrar vattentillgången? Till exempel en oförutsedd skada som inte förutsågs i tidigare planeringsarbete och ansökningshandlingar.

Den drabbade parten kan stämma motparten och begära skadestånd. Det är dock enligt jurist mycket svårt att bevisa skuld i vattenfrågor då vatten rör sig över stora områden. Om man inte vinner i domstolen så får man också betala motpartens rättegångskostnader.

Mina frågor till Tekniska nämndens ordförande är:

- Vilka alternativa lösningar har Regionen vid en akut uppkommen skada på träskets vattenkvalité/kvantitet som kan antas bli bestående?
- Bör skyddsområdesföreskrifterna uppdateras utifrån nya hot som klimatförändringar och storskalig närliggande markpåverkan under grundvattennivå?
- Vilket juridiskt och ekonomiskt skydd har Regionen om någon verksamhet utanför Regionens rådighet orsakar skada på VA-verksamheten?

Visby den 24 mars 2023
Karin Gardell (MP)